

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Statistično učenje in modeliranje
Course title:	Statistical learning and modeling

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Podatkovne znanosti, magistrski študijski program druge stopnje	-	Drugi	Tretji
The second cycle masters study programme Data Sciences	-	Second	Third

Vrsta predmeta / Course type	Obvezni / Obligatory
Univerzitetna koda predmeta / University course code:	2-PZ-MAG-SUM-2020-06-30

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
35	-	45	-	-	130	7

Nosilec predmeta / Lecturer:	Doc. dr. Nuša Erman
------------------------------	---------------------

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenski, angleški / Slovene, English
	Vaje / Tutorial:	Slovenski, angleški / Slovene, English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:	Prerequisits:
<p>Pogoj za vključitev v delo predstavlja pridobljeno znanje pri predmetu Izbrana poglavja iz verjetnosti in statistike.</p> <p>Pogoj za pristop k pisnemu izpitu je pravočasna oddaja in pozitivno ocenjena seminarska naloga.</p>	<p>Knowledge obtained at Selected topics in probability and statistics is required for the inclusion in the work.</p> <p>Student has to submit seminar work within the due time. If the seminar work is positively graded, he/she is allowed to write the exam.</p>

Vsebina:	Content (Syllabus outline):
<p>Statistični modeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opredelitev in namen, • ocenjevanje statističnih modelov, • ocenjevanje točnosti modela: kvaliteta prileganja modela podatkom, kompromis med pristranostjo in razpršenostjo. 	<p>Introduction to statistical learning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definition and purpose, • estimation of statistical models, • assessing model accuracy: measuring the quality of fit, the bias-variance trade-off.

<p>Linearne regresijske metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • enostavna linearna regresija, • multipla linearna regresija • ocenjevanje točnosti ocen koefficientov, • ocenjevanje točnosti modela, • kvalitativni prediktorji, • razširitev linearnega modela: učinek interakcije, • izbira in regularizacija linearnega modela: izbira podskupine, metode krčenja (Ridge in Lasso regresija),, metode redukcije dimenzionalnosti podatkov (regresija glavnih komponent, metoda parcialnih najmanjših kvadratov). <p>Posplošeno linearno modeliranje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pospoljeni linearni modeli; ocenjevanje, sklepanje, • Logit in Probit modeli, • Poissonova regresija <p>Linearne klasifikacijske metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • logistična regresija, • multipla logistična regresija, • linearna diskriminantna analiza, • kvadratna diskriminantna analiza, • k-najbližjih sosedov, • primerjava klasifikacijskih modelov. <p>Samovzorčenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • križno preverjanje • zankanje. <p>Nelinearno modeliranje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polinomska regresija, • regresija zlepakov, • glajenje zlepakov, • lokalna regresija, • pospoljeni aditivni modeli. <p>Drevesne metode:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regresijska in klasifikacijska drevesa, • bagging, slučajni gozdovi, boosting. <p>Nenadzorovano učenje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analiza glavnih komponent, • razvrščanje v skupine (metoda voditeljev, hierarhično razvrščanje). <p>Uporaba sodobnih računalniških programov za napredno statistično analizo (R in RStudio).</p>
--

<p>Linear regression methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • simple linear regression, • multiple linear regression, • assessing the accuracy of the coefficient estimates, • assessing the accuracy of the model, • qualitative predictors, • extensions of the linear model: interaction effect, • linear model selection and regularization: subset selection, shrinkage methods (Ridge and Lasso regression), dimension reduction methods (principal components regression, partial least squares method). <p>Generalized linear modeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • generalized linear models: estimation, inference, • Logit in Probit models, • Poisson regression. <p>Linear classification methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • logistic regression, • multiple logistic regression, • linear discriminant analysis, • quadratic discriminant analysis, • k-nearest neighbors, • comparison of classification methods. <p>Resampling methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cross-validation, • bootstrap <p>Non-linear modeling:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polynomial regression, • regression splines, • smoothing splines, • local regression, • generalized additive models. <p>Tree-based methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • regression and classification trees, • bagging, random forests, boosting. <p>Unsupervised learning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • principal component analysis, • clustering methods (k-means clustering, hierarchical clustering). <p>Application of state-of-the-art software for applied statistical analysis (R and RStudio).</p>

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Hastie, T., Tibshirani, R. in Friedman, J.H. (2016): *The elements of statistical learning: data mining, inference, and prediction*, 2nd Edition. New York, Springer.
- Gareth, J., Witten, D., Hastie, R. in Tibshirani R. (2017): *An Introduction to Statistical Learning with Applications in R*, Corr. 7th ed. New York: Springer.
- Dunn, P.K. in Smyth, G.F. (2018): *Generalized Linear Models with Examples in R*. New York, Springer.
- Erman, N.: Prosojnice iz predavanj in gradiva z vaj pri predmetu Statistično učenje in modeliranje. Moodle, FIŠ.

Cilji in kompetence:

Učna enota prispeva k razvoju naslednjih splošnih in predmetno specifičnih kompetenc:

Splošne kompetence:

- sposobnost skrbeti za kakovost strokovnega dela skozi avtonomnost, samoiniciativnost, (samo)kritičnost, (samo)refleksivnost in (samo)evalviranje
- sposobnost fleksibilne uporabe znanja v praksi
- zmožnost artikulacije raziskovalnega problema in na tej podlagi sposobnost pridobivanja, selekcije, ocenjevanja in umeščanja novih informacij;
- uporaba ustreznih metodoloških pristopov za izvajanje, koordiniranje in organiziranje raziskav

Predmetno-specifične kompetence:

- poznavanje osnovnih in naprednih metod analize podatkov in poizvedovanja v podatkih
- obvladanje raziskovalnih metod, postopkov in procesov
- sposobnost izvedbe kvantitativne raziskave in analize podatkov z uporabo ustreznih statističnih metod in modelov s pomočjo primerne programske opreme

Objectives and competences:

The instructional unit contributes to the development of the following general and subject-specific competences:

General competences:

- the ability to manage quality of professional work through autonomy, initiative, as well as (self-)criticism, (self-)reflection and (self-)evaluation
- the ability of flexible usage of knowledge in practice
- the ability to articulate the research problem and correspondingly, obtain, select, evaluate and embed the new information;
- utilization of adequate methodological approaches to conduct, coordination and organization of research

Subject-specific competences:

- familiarity with the basic and applied data analysis and data inquiry methods
- competence in research methods, procedures and processes
- ability to perform quantitative research and data analysis using appropriate statistical methods and models and suitable software

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Sposobnost študenta/študentke bo:

- v povezavi z drugimi predmeti bo poznal in razumel relevantna poglavja iz družboslovnega raziskovanja,

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

The ability of the student:

- to realize and understand the relevant chapters from the research in social science, data bases and data analytics.

<p>podatkovnih baz in podatkovne analitike.</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposoben zavzeti stališče do ključnih etičnih vprašanj v raziskovalnem procesu in kritično vrednotiti konkreten primer • poznal in bil sposoben uporabiti izbrane metode in tehnike kvantitativnega raziskovanja na višjem nivoju • sposoben uporabe osnovne programske opreme za kvantitativno analizo • sposoben pripraviti in izvesti načrt kvantitativne raziskave: raziskovalno vprašanje, hipoteze, načrt zbiranja in obdelave podatkov, zbiranje in obdelava podatkov, diskusija o rezultatih • sposoben refleksije in kritičnega vrednotenja primernosti določene raziskovalne metode za analizo konkretnega problema 	<ul style="list-style-type: none"> • to take a position on key ethical issues in the research process and to be critical in evaluating concrete examples; • to apply methods and techniques of quantitative research on higher level; • to use of basic software for quantitative analysis; • to prepare and implement a quantitative research plan: research questions, hypotheses, data collection and processing plan, collection and processing of data, discussion about the results; • reflection and critical evaluation of the appropriateness of certain research methods for the analysis of concrete problems
---	---

Metode poučevanja in učenja:

- predavanja z aktivno udeležbo študentov (razlaga, diskusija, vprašanja, primeri, reševanje problemov)
- vaje, kjer študentje na enostavnih primerih ponovijo temeljne koncepte in metode, predstavljene na predavanjih
- laboratorijske vaje, kjer se študenti seznanijo s programskimi orodji za zbiranje in analiziranje podatkov

Learning and teaching methods:

- lectures with active students participation (explanations, discussion, questions, examples, problem solving);
- tutorials (students will recall, reinforce, and shed light on the concepts and methods taught on lectures);
- lab work (students will learn state of the art software for data collection and analysis).

Delež (v %) /

Weight (in %)

Načini ocenjevanja:

Način:		Delež (v %) /	Assessment:
Način: <ul style="list-style-type: none"> • pisni izpit • seminarska naloga 		60 % 40 %	Type: <ul style="list-style-type: none"> • written exam • seminar

Reference nosilca / Lecturer's references:

- ERMAN, Nuša, GOLOB, Tea, JELOVAC, Dejan, RAKOVEC, Primož. The impact of internal dialogue on aggressive driving. *The social sciences*, ISSN 1993-6125. [Online ed.], 2020, vol. 15, iss. 3, str. 119-127

- ERMAN, Nuša, TODOROVSKI, Ljupčo. The effects of measurement error in case of scientific network analysis. *Scientometrics*, aug. 2015, vol. 104, iss. 2, str. 453-473.
- ERMAN, Nuša. Izbrani vidiki proučevanja znanstvenih omrežij : teorija in praksa. 1. izd. Ljubljana: Vega, 2015. 103 str.
- ERMAN, Nuša, KOROŠEC, Aleš, SUKLAN, Jana. Performance of selected agglomerative hierarchical clustering methods. *Innovative issues and approaches in social sciences*, Jan. 2015, vol. 8, no. 1, str. 180-204.
- ERMAN, Nuša, TODOROVSKI, Ljupčo, JEREV, Berta. Late somatic sequelae after treatment of childhood cancer in Slovenia. *BMC research notes*, May 2012, vol. 5, no. 254, str. [1-19].